

MILLAISEN SUOMEN SINÄ HALUAT 2050?

Marja Innanen, apulaispääsihteeri

Kestävän kehityksen toimikunta, VNK

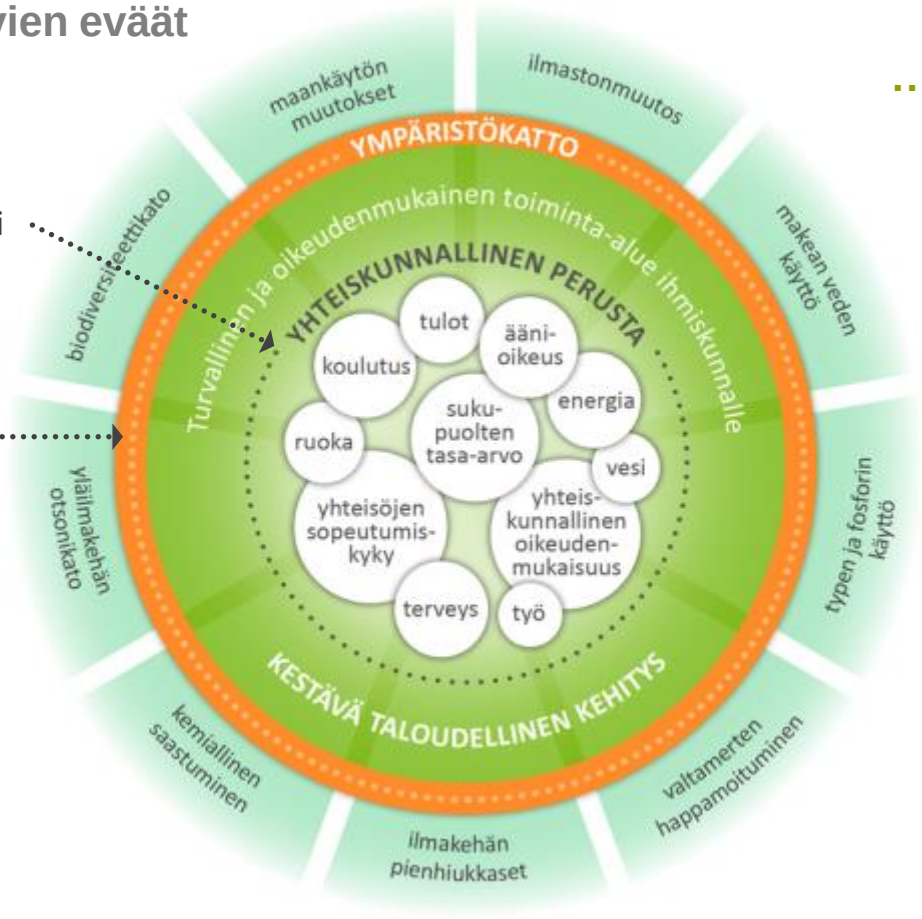
Kestämätön tilanne?

Tulevien sukupolvien eväät on pian syöty…

Miljoonat ihmiset elävät yhä puutteessa ja reilusti yhteiskunnallisten riskirajojen alapuolella

Samaan aikaan koko ihmiskunta kuluttaa niin paljon, että useat maapallon riskirajat ovat jo ylittyneet.

Me olemme väärällä polulla…

…ellemme toimi tänään

Vaaditaan isoja askelia, vaikuttavuutta ja ennen kaikkea konkreettisia tekoja.

Tarvitaan kulttuurillinen muutos kohti kestävän tulevaisuuden yhteiskuntaa.

Lupauksista lunastuksiin, sanoista tekoihin.

Sitoumusprosessia johtavat

KANSALLINEN KESTÄVÄN KEHITYKSEN TOIMIKUNTA

- 50-jäseninen toimikunta edistää kestävän kehityksen mukaisen yhteiskunnan rakentamista.
- Puheenjohtaja pääministeri Sipilä
- Varapuheenjohtaja MYMI Tiilikainen
- Pääsihteeri Annika Lindblom
- Koordinaatio VNK:ssa 1.1.2016 lähtien

Asiantuntijapaneeli (isännöi Sitra) antaa toimikunnalle tieteellistä tukea ja sparrausta.

Ministeriöistä koostuva koordinaatioverkosto ohjaa työtä

Asiantuntijapaneeli:
Furman, Saari, Kiander, Hukkinen, Hiilamo, Heiskanen

Toimikunnan jäsentahot

Yhteiskuntasitoumus on suomalainen sosiaalinen innovaatio kestävän kehityksen edistämiseksi

Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumus toimii pitkän aikavälin tavoitekehikkona ja politiikkajohdonmukaisuuden välineenä eri hallinnonalojen ja yhteiskunnallisten toimijoiden strategia- ja ohjelmatyölle.

Yhteiskuntasitoumus on Kestävän kehityksen toimikunnan tulkinta siitä, mitä kestävä kehitys tarkoittaa.

Eri toimijoiden toimenpiteet määrittävät käytännössä kestävän kehityksen sisällön.

SITOUMUS ON UUSI TOIMINNALLINEN TAPA AJATELLA STRATEGISESTI

Yhteiskuntasitoumus – kohti kestävää Suomea

Visio

LUONNON KANTOKYVYN TURVAAVA, HYVINVOIVA JA GLOBAALISTI VASTUULLINEN SUOMI

Kuka?

Yhteiskuntasitoumuksessa eri toimijat sitoutuvat edistämään kestävää kehitystä kaikessa työssään ja toiminnassaan. Esim. julkishallinto, yritykset, yhteisöt ja kansalaiset.

Yhteinen ponnistus

Mitä?

Yhteiskuntasitoumuksella viedään käytäntöön niitä tavoitteita ja periaatteita, jotka vievät meitä kohti kestävämpää Suomea.

Mitattavia tekoja

Vaikutus?

Sitoumuksen myös toivotaan kannustavan ja rohkaisevan eri toimijoita kansainvälisellä tasolla kehittämään omia kestävän kehityksen käytäntöjä.

Suomen esimerkkiä seuraten

KESTÄVÄ TULEVAISUUS MYÖS TULEVILLE SUKUPOLVILLE!

Sitoumuksen kahdeksan tavoitetta

Yhdenvertaiset mahdollisuudet hyvinvointiin

Hyvä terveys, koulutus ja työllistymi-nen, elämänlaatu kaikille Ei köyhyyttä, eriarvoisuutta. Tasa-arvoa.

Vaikuttavien ihmisten yhteiskunta

Kaikille tasa-arvoinen mahdollisuus vaikuttaa omaan elämäänsä. Tunne osallisuudesta ja merkityksellisyydestä. Yhdenvertaisuus, suvaitsevaisuus.

Työtä kestävästi

Korkea työllisyysaste, työn tuottavuus, tuloksellisuus, laatu. Osaamisen päivittäminen. Kestävän kehityksen työpaikat; uudistuminen, työelämän tasa-arvo, hyvinvointi- ja turvallisuus.

Kestävät yhdyskunnat ja paikallisyhteisöt

Kestävät, turvalliset, viihtyisät, terveelliset elinympäristöt, yhteisöllisyys. Maaseudun ja kaupunkien elinvoima ja tuki toisilleen.

Hiilineutraali yhteiskunta

Energiatehokkaat, uusiutuvat, ilmastomyötäiset, monimuotoisten palveluiden ja tuotteiden ratkaisut. Älykkäät liikenne-energiajärjestelmät, kestävä maa- ja metsätalous.

Resurssiviisas talous

Lisätään resurssi- ja materiaalitehokkuutta, kiertotaloutta. Viisas avoimen datan hyödynnys, panostus tutkimukseen ja puhtaaseen teknologiaan.

Luonnon kantokykyä kunnioittavat elämäntavat

Luonnonvarojen kulutus ympäristön kannalta kestävälle tasolle. Lisää kestävästi tuotettuja tuotteita ja palveluita. Arvot ja asenteet

Luontoa kunnioittava päätöksenteko

Loppu luonnon monimuotoisuuden köyhtymiselle. Luonnonvarojen kestävä käyttö

Sitoumusta voi toimeenpanna konkreettisilla toimenpidesitoumuksilla

Toimenpidesitoumusten on oltava mitattavia (myös laadullisesti) ja seurattavia

Noudatettava kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumuksen periaatteita

Toimijat kohdistavat sitoumuksensa yhteen tai useaan tavoitteeseen

TAVOITTEEN TULEE OLLA SITOUTUJALLE UUSI

ei sellainen,
joka on jo saavutettu

Vaikutukset ja hyödyt

SITOUMUKSEN TEKIJÄT KERTOVAT

LÄHES **100 %**

MILTEI JOKAINEN

Sitoumus on selkeä ja toimiva työkalu kestävän kehityksen edistämiseen. Voin suositella sitoumuksen tekemistä myös muille.

YLI **80 %**

NELJÄ VIIDESTÄ

Sitoumuksen toteuttamisesta on ollut hyötyä omalle organisaatiolle. Kestävä kehitys ymmärretään nyt konkreettisena toimintana.

YLI **70 %**

KOLME NELJÄSTÄ

Sitoumus vaikuttaa jo päivittäiseen toimintaan.

Kestävän kehityksen asiantuntijapaneelin kysely toukokuulta 2015

JA LISÄKSI

Avoin sitoutuminen ja käytännön teot ovat vahva viesti. Sitoumus tuo todelliseen tekemiseen perustuvaa kestävää mainehyötyä.

Sitoumuksen hyötyjä osallistujille

OSAKSI KANSAINVÄLISTÄ MUUTOSTYÖTÄ

Toimenpidesitoumuksen tekijät ovat osa maailmanlaajuista toimintaa, johon kohdistuu kiinnostusta monitahoisesti yli kansallisten rajojen.

Edelläkävijöitä seurataan ja menestys lukuisilla mittareilla vakuuttaa.

SITOUMUS VASTAA ODOTUKSIIN

Kyselyyn vastanneista toimenpidesitoumuksen tehneistä:

97 %

mielestä sitoumus edistää kestävän kehityksen toteutumista omassa toiminnassa

92 %

mukaan sitoumus auttaa olemaan oman toimialan edelläkävijä

89 %

sanoo, että sitoumuksesta on hyötyä maineelle

77 %

kokee sitoumuksen auttavan verkoistoitumisessa

81 %

saa sitoumuksesta apua markkinointiin

SUOMI, JONKA HALUAMME 2050

KESTÄVÄN KEHITYKSEN YHTEISKUNTASITOUMUS

Kestävän kehityksen toimenpidesitoumus on vapaaehtoinen ja konkreettinen toimenpide, joka tukee kestävän kehityksen tavoitteiden ja periaatteiden toteutumista. Sitoumuksen voi antaa kuka tahansa.

www.sitoumus2050.fi

Sitoumus2050 toteuttaa kestävän kehityksen Agenda2030a

17 kestävän kehityksen päätavoitetta

Kasvava kansainvälinen kiinnostus

”

Suomen mallissa kolme kestävän kehityksen ulottuvuutta keskustelee aidosti keskenään, näin ei ole monessakaan maassa - ja Suomi on toteuttanut tätä jo 20 vuotta.

Stephen Chacha, Beyond 2015 Africa Regional -järjestö

YK OECD ROOMA
NEW YORK BRASILIA KENIA
VIRO NORJA
EU ESDN LUXEMBURG
EUROPEAN SUSTAINABLE DEVELOPMENT NETWORK PARIISI

”

Suomi on loistava tähti kestävän kehityksen kartalla.

Brendan Guy, Natural Resources Defense Council

”

Kaikilla mailla pitäisi olla Suomen mallin mukainen sitoumus toimintatapana.

Farooq Ullah, Stakeholder Forum for a Sustainable Future

Ajankohtaista, tuloksia

Tuloksia 2014–

TILAISUUKSISSA JA SOSIAALISESSA MEDIASSA TAVOITETTU KYMMENIÄ TUHANSIA

SITOUMUKSEN VISIO

Luonnon kantokyvyn turvaava, hyvinvoiva ja globaalisti vastuullinen Suomi

LÄHES 100%

sitoumuksen tehneistä pitää sitä toimivana työkaluna kestävän kehityksen edistämiselle ja voi suositella sitoumusta muille

”

Sitoumusprosessi on saanut hyvän vastaanoton ja edennyt odotuksia paremmin. Toisaalta työ on vasta alussa, ja sitoumuksia pitää saada paljon lisää.
Kestävän kehityksen asiantuntijapaneelin professorit **Eeva Furman** ja **Janne Hukkinen**

YLI 680 SITOUMUSTA

NOIN 50 OPPILAITOSTA
YLI 200 YRITYSTÄ
YLI 50 KAUPUNKIA JA KUNTAA

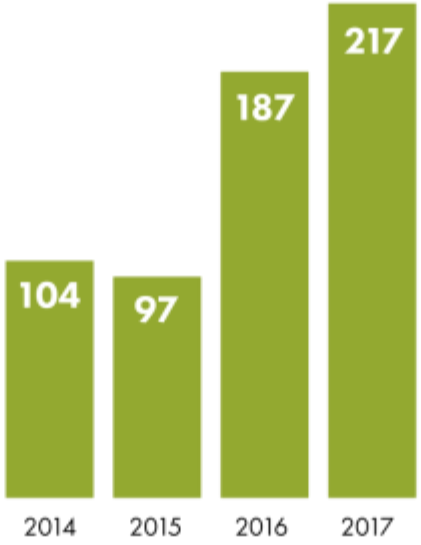
5 TOIMIALAA ON ANTANUT SITOUMUKSEN

FINANSSIALAN KESKUSLIITTO KUMPPANEINEEN, METSÄTEOLLISUUS TOIMIALANA, KAUPAN LIITTO, TEKNOLOGIATEOLLISUUS, ENERGIATEOLLISUUS RY

SUOMEN SITOUMUSMALLI HERÄTTÄÄ KASVAVAA KIINNOSTUSTA ERI PUOLILLA MAAILMAA

Kehityslukuja

Sitoumus työkaluna kehittyy

Kuva: Kaupan liitto / Anna Dammert

Green deal ajaa kauppaketjuja ekologisemmiksi — muovikassien kulutus kuriin

13.3.2017 6:04

Suomalaisten kauppojen muovikassien vähentämistalkoita vauhdittaa EU-direktiivi. Pakkausjätedirektiivi edellyttää jäsenmaiden vähentävän selvästi muovikassien kulutustaan.

Suomen osalta se tarkoittaa, että nykyisestä 55 muovikassista kansalaista kohden meidän pitäisi päästä 40 muovikassiin vuodessa. Aikaa on vuoteen 2025 asti. Jäsenmailta edellytetään myös raportointia siitä, miten asia etenee.

Ympäristöministeriö ja Kaupan liitto solmivat viime lokakuussa Green deal -sopimuksen, jossa sovitaan, millä keinoilla muovikassien kulutusta pyrittään vähentämään.

Sopimukseen ovat sitoutuneet Suomen suurimmat vähittäiskauppaketjut Kesko Oyj, Lidl Suomi, SOK, Stockmann ja Tokmanni Oy. Sopimus antaa tässä vaiheessa vähittäiskaupalle vallan päättää itse toimista, joilla muovikassien käyttöä vähennetään.

Sopimus kehottaa kauppoja ohjaamaan asiakkaiteen neuvonnalla ja valistuksella. Erikseen mainitaan kuitenkin myös muovikassien tekeminen maksulliseksi sekä se, ettei kassoilla enää tarjota ohuita muovipusseja.

EU:n lisäksi muovikassien vähenemistä valvotaan kansallisella tasolla. Ympäristöministeriön on tehtävä selvitys kolmen vuoden päästä sopimuksen allekirjoittamisesta eli viimeistään 31.10.2019. Jos silloin katsotaan, etteivät kaupan omat toimet riitä, ministeriö pohtii muita keinoja vähentää muovikassien kulutusta.

Sopimuksen ja EU-direktiivin taustalla on halu vähentää luontoon

Toimenpidesitoumuksista klustereita - Esimerkki ruokahävikki

Toimenpidesitoumuksen antaneita yrityksiä

Sitoumuksen antaneita yhteisöjä

- Hämeen ja Uudenmaan ELY:t

Sitoumuksen antaneita kouluja-, oppilaitoksia-, koulutuskuntayhtymiä ja muita

Taimitarhan päiväkoti
Oulun kaupungin sivistystoimi
Rauman kasvatus- ja opetustoimi

Ylikiimingin koulu
Kalliolan kansalaisopisto
Valkeakoski-opisto
LUMA-keskus
Oulun Palvelualan Opisto
Metropolia AMK
Edupoli
Hämeenkyrön varhaiskasvatus
Aurinkorannikon suomalainen koulu
Helsingin kuvataidelukio
Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia
Hyria koulutus
Kallaveden lukio
Muuramen lukio
Vaajakummun koulu
Haapajärven yläaste
Äänekosken Ammattillisen Koulutuksen kuntayhtymä
Tampereen luontokoulu Korento
Kainuun ammattiopisto
Yrkeshögskolan Novia
Varkauden kaupunki/Soisalo-opisto
Jyväskylän kristillinen opisto
Vakka-Suomen Kansalaisopisto
Lounais-Hämeen ammattillisen koulutuksen kuntayhtymä
Diakonia-ammattikorkeakoulu

Esimerkkejä toimenpidesitoumuksista:

YRITYKSET
- Resurssitehokkaat tuotantoketjut
- Nuoret ja vajaakuntoiset työelämään mukaan
- Tuotantoketjut läpinäkyviksi
- Energiatehokkuudella säästöä

OPPILAITOKSET, KOULUT, PÄIVÄKODIT
- Sertifioidut koulut liputtavat kestävän kehityksen oppia
- Osallistavat elämäntavat ympäristön parhaaksi
- Jokaisen teot merkitsevät

HALLINTO
- Ekologinen jalanjälki pienemmäksi
- Investoi resurssiviisauteen
- Palvelut saataville
- Heipat fossiilisille polttoaineille

JÄRJESTÖT
- Kestävää kehitystä työpaikoille
- Asukkaat ja yhteisöt mukaan
- Kannustus kestävään elämäntapaan

KAUPUNGIT
- Vaihto uusiutuviin
- Kestävää liikkuvuutta
- Hyvinvointia palvelutehokkaasti
- Asukkaiden ääni kuuluviin

Näin pääsette mukaan

3

TUUMASTA TOIMEEN!

- Työtä, seurantaa ja viestintää
- Tukea ja kannustusta
- Tuloksia ja saavutettuja päämääriä

2

SITOUMUKSEN KIRJAUS

Sitoumus 2050.fi

Sitoumuksen tekijät määrittävät itse oman sitoumuskautensa, **tavoitteet, mittarit ja aikataulun.**

1

SISÄINEN PÄÄTÖS

Mikä on sellainen organisaationne toiminnalle luonteva teema tai asia, jonka ympärille solmitte sitoumuksen?

Viestinnästä

SITOUMUS2050 -viestintää lukuina

@SITOUMUS2050

TEHTY kolme SOME-KAMPANJAA, TAVOITTIVAT POTENTIAALISESTI YLI

370 000

KONTAKTIA

FACEBOOK-SEURAAJIA

4 100

VIDEOITA KATSOTTU

7 000

KERTAA

JÄRJESTETTY, OSALLISTUTTU KYMMENIIN TILAISUUKSIIN, TAVOITETTU TUHANSIA IHMISIÄ

UUTISKIRJE

3 000

JAKELULISTALLA

TWITTER -SEURAAJIA

1 900

Sitoumuksen kanavat:
some, lehdet, nettisivut (uutiset, blogit), julkaisut,

Tilaisuudet mm. Euroopan kestävän kehityksen viikolla kotimaassa, Euroopassa, YK:ssa

Somessa ja netissä:

Lisätiedot ja yhteydenotot

Marja Innanen
apulaispääsihteeri
marja.innanen@vnk.fi
+358 40 777 5582

http://sitoumus2050.fi (sitoumustietokanta)
Kestavakehitys.fi
Twitter: sitoumus2050
Facebook: www.facebook.com/sitoumus2050